

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0225U003555

Державний реєстраційний номер: 0123U100819

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-07-2025

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Соціоекономічний вимір переходу сільського господарства та сільських територій України до розвитку на засадах агроекології

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 06.2025

Вид звітного документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Державна установа "Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 25199155

Місцезнаходження: вул. Панаса Мирного, буд. 26, м. Київ, 01011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442808869, 380442801234, 380442808394

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія наук України

Код за ЄДРПОУ: 00019270

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 54, м. Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442343243

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6541030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 7735.935

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Соціоекономічний вимір переходу сільського господарства та сільських територій України до розвитку на засадах агроєкології

Назва роботи англійською:

Socio-economic dimension of the transition of agriculture and rural areas of Ukraine to development based on the foundations of agroecology

Реферат українською:

Ключові слова: агроєкологія, сталий розвиток, агропродовольча система, взаємопов'язаність аграрного і сільського розвитку. Наукові результати: висвітлено етапи трансформації агроєкологічної концепції, еволюцію поглядів на агроєкологію та основоположні принципи її ідентифікації як системи виробництва сільськогосподарської продукції і формування стійких, справедливих та інклюзивних агропродовольчих систем, розкрито зміст агроєкологічного переходу і його соціоекономічного виміру. Узагальнено наявні в Україні форми і особливості людської діяльності у сфері агроєкології, визначено концептуальні підходи до масштабування агроєкологічного переходу і зумовлені ним зміни в сільськогосподарському виробництві, системах генерування та поширення знань, формування нових соціально-економічних відносин та інституційної структури. Висвітлено методичні засади оцінювання агроєкологічного переходу з використанням розробленого ФАО інструменту TAPE, Інструменту агроєкологічних критеріїв відповідності засадам агроєкології та системи бального оцінювання якості імплементації принципів агроєкології за її ключовими елементами. Обґрунтовано необхідність формування в Україні Дорожньої карти впровадження політики агроєкологічного переходу як координаційного документу, в якому визначаються шляхи, етапи і засоби екологізації агропродовольчої сфери.

Реферат англійською:

Keywords: agroecology, sustainable development, agri-food system, interconnectedness of agricultural and rural development. Scientific results: the stages of transformation of the agroecological concept, the evolution of views on agroecology, and the fundamental principles of its identification as a system of agricultural production and the formation of sustainable, fair, and inclusive agri-food systems are highlighted; the content of the agroecological transition and its socio-economic dimension is revealed. The existing forms and features of human activity in the field of agroecology in Ukraine are generalized, conceptual approaches to scaling up the agroecological transition and the resulting changes in agricultural production, knowledge generation and dissemination systems, the formation of new socio-economic relations, and the institutional structure are determined. Methodological principles for evaluating the agroecological transition using the FAO-developed TAPE tool, the Agroecological Compliance Criteria Tool, and a scoring system for assessing the quality of implementation of agroecology principles based on its key elements are highlighted. The necessity of forming a Roadmap for the implementation of the agroecological transition policy in Ukraine as a coordination document that defines the ways, stages, and means of greening the agri-food sector is substantiated.

Індекс УДК: , 63:001.92, 63:338; 631.15; 631.153:338.26; 63.001.18, 339.9:63.000.32, 330.34.014-026.16:631.1](477):330.101.8

Коди тематичних рубрик: 23.04.20, 68.01.39, 68.01.75, 72.15.57

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Бородіна Олена Миколаївна

Науковий ступінь: д. е. н.

Вчене звання:професор, член-кор.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Пропозиції щодо базових передумов, методичних засад і системи заходів переходу сільського господарства і сільських територій до розвитку на засадах агроєкології, посиленню стійкості, справедливості й інклюзивності локальних, регіональних і національної агропродовольчих систем

Назва НТП англійською: Proposals on the fundamental prerequisites, methodological principles, and system of measures for transitioning agriculture and rural areas towards development based on agroecology, enhancing the resilience, equity, and inclusiveness of local, regional, and national agri-food systems

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Аналітичні матеріали

Галузь застосування: Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Агроєкологічний перехід потребує системного підходу, що включає зміни на рівні політики, освіти та соціально-економічних відносин. Ці зміни мають забезпечити підтримку нових агроєкологічних практик, створення сприятливих умов для їх розвитку та поширення. Враховуючи, що агроєкологічний перехід має значний позитивний соціально-економічний ефект, включаючи підвищення якості життя, економічні вигоди, охорону навколишнього середовища, соціальну згуртованість та стимулювання інновацій і сприяє сталому розвитку суспільства та покращенню добробуту населення, всі суб'єкти соціально-економічних відносин в тій чи іншій мірі мають бути залученими до цих трансформацій. Виробники продовольства відповідатимуть за впровадження сталих сільськогосподарських практик, збереження та відновлення біорізноманіття, ефективне використання ресурсів, впровадження інновацій та ощадливих технологій; у полі зору держави має бути створення нормативно-правової бази, що сприятиме агроєкологізації, фінансова підтримка як виробничого потенціалу, так і проведення досліджень. Споживачі формуватимуть нові соціально-економічні відносини шляхом усвідомленого вибору продуктів харчування та підтримки місцевих фермерів, які використовують стійкі практики, а також поширення інформації про переваги екологічно чистих продуктів серед родини, друзів та в громадах. У підсумку такі комплексні трансформації сприятимуть зміні «режимів» та «ландшафту», як світогляду, парадигми та культури майбутнього, що забезпечуватиме сталість агроєкологічних ініціатив у досягненні цілей розвитку.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Впровадження пропозицій сприятиме формуванню національно укоріненого аграрного і сільського розвитку, що забезпечуватиме сталий аграрний розвиток, успішність інтеграції у спільний європейський простір

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 06.2025

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

ІХ. Бібліографічний опис

Соціоекономічна складова розвитку сільського господарства і села на засадах агроекології: науково-прикладні аспекти / Бородіна О.М., Прокопа І.В. // Економіка України. 2023. №5. С. 82-96.

Агроекологічний вектор посилення соціальної спрямованості сільськогосподарського виробництва / Риковська О.В. // Український соціум. 2023. №2. С. 207-219.

Strengthening the role of local agri-food systems in overcoming the consequences of using food as a weapon in Ukraine / Borodina, O., Prokopa, I., Rykovska, O. // Ekonomika APK. 2024. 31(1). P. 19-28.

The agriculture of Ukraine amidst war and agroecology as a driver of post-war reconstruction / Prokopa, I., Rykovska, O., Mykhailenko, O., Fraier, O. // Studies in Agricultural Economics. 2024. V.126. I.2. P. 90-100.

До питання методології дослідження права людини на продовольство у сталій агропродовольчій системі / Бородіна О.М. // Економіка України. 2024. Том 67. №4. С. 36-56.

Соціально-економічні особливості агроекологічної трансформації агропродовольчих систем / Ксенофонов М. М. // Інноваційна економіка. 2024. №2 (98). С. 211-216.

Міжнародний досвід формування сприятливого інституційного середовища для ефективного запровадження агроекологічного переходу / Михайленко О.В. // Економіка та суспільство. 2024. №70.

Стратегічні орієнтири сільського господарства і сільських територій України на період до 2030 року: відповідність європейському вибору / Бородіна О.М., Прокопа І.В. у співавторстві // Економіка України. 2024. Том 68. №1. С. 3-19.

Institutional framework for the reconstructive development of rural areas under martial law / Ksenofontov M. у співавторстві // Український журнал прикладної економіки та техніки. 2024. Vol. 9. № 2. P. 382-390.

Соціоекономічна спрямованість освітніх практик у сфері агроекології / Яровий В.Д., Федорова К.О. // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки). 2024. № 4 (53). С. 68-74.

Методологічні засади сучасної агроекологічної науки: критичний аналіз / Бородіна О.М. // Економічна теорія. 2025. №1. С. 97-118.

Людський чинник агроекологічного переходу: світові орієнтири для України / Прокопа І.В., Риковська О.В. // Український соціум. 2025. №1. С. 68-85.

Методичні підходи до оцінювання агроекологічних ініціатив: зарубіжний досвід для України / Риковська О.В., Михайленко О.В., Фраєр О.В. // Агросвіт. 2025. №10. С. 101-112.

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Шулипа Світлана Володимирівна

Перелік осіб-виконавців

Ксенофонтов Михайло Михайлович

(к. е. н.)

Михайленко Оксана Віталіївна

(к. е. н.)

Прокопа Ігор Васильович

(д. е. н.)

Риковська Оксана Володимирівна

(к. е. н.)

Федорова Катерина Олександрівна

Фраер Олексій Володимирович

(к. е. н.)

Яровий Віктор Дмитрович

(к. е. н.)

Відповідальний за підготовку облікових документів

Риковська О.В.

Телефон

+38 (098) 581-28-00

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

